

Arbets- och företagsnämnden

Effekt av åtgärder för att begränsa uppkomst av underskott 2018

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Vid extrainsatt sammanträde i arbets- och företagsnämnden den 29 januari 2018 fick arbetsmarknadsdirektören i uppdrag att återkomma till nämnden med en uppskattning av minimi- och maximieffekt av det som benämndes ytterligare åtgärder i åtgärdsplanen för att begränsa uppkomsten av underskott 2018.

Uppskattningen visar att den förväntade effekten av åtgärderna är mellan 25 och 30 miljoner kronor. Dock är flera åtgärder beroende av varandra och det är svårt att beräkna en exakt summa för den sammantagna effekten. Den uppskattade maximala effekten för respektive åtgärd är endast ett riktvärde för att ge en uppfattning om storleksordningen på motsvarande kostnader som åtgärden syftar till att begränsa. I praktiken är den maximala effekten inte nåbar, det är till exempel inte realistiskt att utgå ifrån att bostadsproduktionen för nyanlända kan göras helt kostnadsneutral eller att samtliga nyanlända når egen försörjning innan etableringsperiodens slut.

Åtgärderna genomförs antingen löpande eller i projektform och följs upp med olika periodicitet. I vissa fall finns möjlighet att visa på direkta ekonomiska effekter, i andra fall är effekten på det ekonomiska utfallet sekundär och den primära effekten mäts på annat vis. Flera åtgärder följs upp via indikatorer kopplade till kommunens övergripande mål och arbets- och företagsnämndens fokusområden.

Ärendet

Vid extrainsatt sammanträde i arbets- och företagsnämnden den 29 januari 2018 presenterades en analys av underskott 2017 och en åtgärdsplan för att begränsa kostnadsutvecklingen och uppkomsten av underskott för 2018 (AFN 2018/4).

Arbetsmarknadsdirektören fick i uppdrag att återkomma till nämnden med en uppskattning av minimi- och maximieffekt av det som benämndes ytterligare åtgärder.

Tidigare uppskattad effekt av åtgärder

I åtgärdsplanen presenterades ett antal åtgärder för att begränsa uppkomsten av underskott under 2018, men den ekonomiska effekten beskrevs endast för ett fåtal av åtgärderna. De åtgärder vars effekt beskrevs är de som ansågs ha högst sannolikhet att vara framgångsrika. I tabell 1 presenteras den sammanställning av förväntad effekt av dessa åtgärder inom respektive område som gjordes i samband med åtgärdsplanen. Den väntade effekten summerades till 22 miljoner kronor.

Tabell 1: effekt av åtgärder.

Verksamhet (tkr)	Budget	Prognos, exklusive åtgärder	Avvikelse	Åtgärder			Avvikelse
				Intern-budget	Åtgärdsplanen	Summa	
Ekonomiskt bistånd	-71 889	-86 889	-15 000	8 000	0	8 000	-7 000
Nyanlända, bostadsförsörjning	0	-10 000	-10 000	3 000	1 000	4 000	-6 000
Ensamkommande barn	0	-25 000	-25 000	5 000	5 000	10 000	-15 000
Övrigt	-110 103	-110 103	0	0	0	0	0
Summa	-181 992	-231 992	-50 000	16 000	6 000	22 000	-28 000

Effekt av ytterligare åtgärder

I tabellerna 2-5 är den uppskattade minimi- och maximieffekten av samtliga föreslagna och igångsatta åtgärder sammanställd per respektive verksamhetsområde. Uppskattningen visar att den förväntade effekten av åtgärderna är mellan 25 och 30 miljoner kronor. Dock är flera åtgärder beroende av varandra och det är svårt att beräkna en exakt summa för den sammantagna effekten. Den uppskattade maximala effekten för respektive åtgärd är endast ett riktvärde för att ge en uppfattning om storleksordningen på motsvarande kostnader som åtgärden syftar till att begränsa. I praktiken är den maximala effekten inte nåbar, det är till exempel inte realistiskt att utgå ifrån att bostadsproduktionen för nyanlända kan göras helt kostnadsneutral eller att samtliga nyanlända når egen försörjning innan etableringsperiodens slut.

Några åtgärder är återkommande inom flera områden. Beräkningen av de ekonomiska effekterna har gjorts genom enkel simulering av olika scenarion.

Ekonomiskt bistånd

Cirka hälften av de föreslagna åtgärderna ger indirekt effekt genom att påverka utfallet för någon annan åtgärd. Vidare medför flera åtgärder även en kostnad som inte sällan bokförs under annat kostnadsställe, vilket gör det svårt att beräkna och redovisa nettoeffekten av åtgärden.

För att minska kostnaderna inom ekonomiskt bistånd görs i främsta hand insatser för att stötta individer till egen försörjning. Vidare syftar flera åtgärder till att minska

boenderelaterade kostnader som ger upphov till biståndsbehov. Slutligen kan myndighetsorganisationen effektiviseras, bland annat genom digitalisering. Flera åtgärder får full effekt under 2019 eller 2020 på grund av långa ställtider.

Störst potentiella effekt har de så kallade Jobbspåren där deltagarna snabbt lär sig språk och yrke i nära samarbete med arbetsgivare med rekryteringsbehov. Denna åtgärd kan, tillsammans med övriga arbetsmarknadsinsatser, bidra till att alla nyanlända i Nacka når egen försörjning under de två åren i etableringsperiod.

Jobbspåren, minskade boendekostnader och effektivisering av verksamheten ekonomiskt bistånd har ungefär samma väntade effekt under 2018.

Tabell 2: Minimal *väntad* effekt och maximal *möjlig* effekt av ytterligare åtgärder som påverkar ekonomiskt bistånd.

Effekt av åtgärder, tkr Områden	Väntad Minimi	Möjlig Maximi	Kommentar
Arbetsmarknadsinsatser	0	0	påverkar utfallet inom andra områden
Effektiva etableringsplaner	0	10 000	Alla nyanlända i egen försörjning efter etableringsperiod
Extratjänster	600	1 750*	40 st i egen försörjning, jämnt under året
Digital matchning	0	0	Effekt på lång sikt, projekt med AF
Långtidssjukskrivna, VärNa	0	540	45 individer 2018. Totalt 60.
Jobbspår	0	0	Effekt ökar successivt, ej ekonomisk påverkan 2018.
Sverige bygger ut (ESF)	0	0	Effekt på lång sikt, bättre villkor i byggbranschen
Yrkesvalidering	200	500	25 st i egen försörjning, AF:s ansvar
SFX,SFY,SFI	0	0	påverkar utfallet inom andra områden
Entreprenörshubben	0	1 000	2st i egen försörjning under året
Jobbflytt	0	0	Ej ekonomisk påverkan 2018.
Studiestartsstöd	0	500	22 personer under 2018, 36 platser 2019
Stöd att hitta egen bostad	500	2 000	50 hushåll till egen bostad och försörjning
Mindre bostadsyta per person	2 000	6 000	1 miljon per kvadratmeter
Påskynda etableringsplan	0	0	Motverkar uppkomst av kostnader
Digital ansökan	250	1 000	Bättre användandegrad
Robotiserad handläggning	3 000	4 000	Personalkostnader, se även under organisation
Genomlysning av kundvalet	0	1 000	Högre effektivitet, full effekt efter 2 år
Översyn bostadskriterier	0	0	Möjliggör andra besparingar
Anskaffning av bostäder	0	5 000	KS ansvar, mycket svårt att åstadkomma
Undvika stora villor mm	0	1 000	KS ansvar, får effekt först när befintliga är urflyttade
Omflyttningar	1 000	5 000	svårgenomförbart
Inte bevilja SL-kort	0	3 000	kontraproduktivt

Sjuk- och tandläkarkostnader	0	4 000	Kontraproduktivt, <i>endast skäligen kostnader för hälso- och sjukvård som är medicinskt påkallad och skäligen kostnader för nödvändig tandvård ersätts.</i>
------------------------------	---	-------	--

*Summor som även helt eller delvis ingår i andra poster är markerade med kursiv stil

Ensamkommande barn och unga

Nettokostnader kring ensamkommande barn och unga uppstår när totala kostnaden per barn överstiger motsvarande schablonintäkt från staten. Kostnaderna inkluderar rörliga parametrar såsom antalet barn och unga i kommunens ansvar samt individuellt vård- och omsorgsbehov, och fasta parametrar såsom avtalat antal platser i vissa boendeformer samt personal.

Åtgärder som påverkar de rörliga parametrarna handlar främst om att skapa och följa en så kallad framtidsplan med en boendekedja där individen flyttar från dyrare till billigare boendeformer i den takt det individuella vård- och omsorgsbehovet medger.

För att påverka de fasta parametrarna pågår avtalsöversyn och anpassning av verksamhetens bemanning på grund av minskat antal ärenden.

Störst potentiella och väntade effekt har en snabbare hastighet i boendekedjorna, samtidigt som det måste balanseras så att fasta kostnader i form av tomma avtalade platser inte uppstår.

Tabell 3: Minimal *väntad* effekt och maximal *möjlig* effekt av ytterligare åtgärder inom ensamkommande barn och unga.

Effekt av åtgärder, tkr Ensamkommande barn	Väntad	Minimi	Möjlig Maximi	Kommentar Beror av antalet, prognos 230
Upphandling		500	5 000*	avtal med lägre dygnskostnader
Omförhandling		500	5 000	avtal utan tomplatser, mycket svårgenomförbart
Snabbare boenderesa		5 000	15 000	flytt till billigare boendeformer
Ensamkommande till annan kommun		0	0	mottagandekommun avböjt pga lagt ner boende
Bättre utnyttjande avtalade platser		2 000	5 000	Inga tomplatser
Tillfälliga kommunbidraget		1 250	1 250	beslutat i AFN
Överklaga Migrationsverkets beslut		0	6 000	Del av kostnaderna för 18+ under hösten 2017
Bättre prognoser		0	0	ger effekt på andra poster, avtal och tomplatser
Nytt systemstöd		0	0	bättre prognoser
Effektivisering av verksamhet		1 500	3 000	personalkostnader

*Summor som även helt eller delvis ingår i andra poster är markerade med kursiv stil

Bostadsförsörjning nyanlända

Om den interna produktions- och driftskostnaden för genomgångsbostäder till nyanlända överstiger bruksvärdeshyran för bostäderna uppstår en nettokostnad per kvadratmeter för arbets- och företagsnämnden. Enda åtgärd som kan vidtas av nämnden är att minimera genomsnittliga antalet kvadratmeter per person i genomgångsbostad. Detta får för övrigt även positiv effekt på utvecklingen inom ekonomiskt bistånd.

Tabell 4: Minimal *väntad* effekt och maximal *möjlig* effekt av ytterligare åtgärder inom bostadsförsörjning för nyanlända

Effekt av åtgärder, tkr Bostadsförsörjning	Väntad	Minimi	Möjlig Maximi	Kommentar
Matchning genom flytt		500	2 000*	halv miljon kr per kvm mindre boyta
Översyn bostadskriterier		0	0	möjliggör andra besparingar
Löpande uppdatering av prognos		0	0	minimerar risk för över/underproduktion
Optimera matchning		1 000	4 000	halv miljon kr per kvm mindre boyta
Produktion av billiga bostäder		1 000	10 000	KS, låg produktionskostnad

*Summor som även helt eller delvis ingår i andra poster är markerade med kursiv stil

Myndighetsorganisation

Arbets- och företagsnämndens verksamhet och därtill hörande myndighets- och huvudmannorganisation har ett ständigt krav på effektivisering.

För organisationens del är potentialen till effektivisering tudelad. Renodling av myndighetsutövning och översyn av roller och funktioner ger utrymme för en minskning av personalstyrkan. Detsamma gäller för översyn av processer och arbetssätt samt ökad digitalisering av verksamheten.

Tabell 5: Minimal *väntad* effekt och maximal *möjlig* effekt av ytterligare åtgärder inom myndighets- och huvudmannorganisationen

Effekt av åtgärder, tkr Myndighetsorganisation	Väntad Minimi	Möjlig Maximi	Kommentar
Organisationsöversyn	3 000	5 000	effektivisering, ingår delvis i andra poster
Ytterligare digitalisering	1 500	3 000*	Robotisering av flera delar av verksamheten

*Summor som även helt eller delvis ingår i andra poster är markerade med kursiv stil

Uppföljning av effekter

Åtgärderna genomförs antingen löpande eller i projektform och följs upp med olika periodicitet. I vissa fall finns möjlighet att visa på direkta ekonomiska effekter, i andra fall är effekten på det ekonomiska utfallet sekundär och den primära effekten mäts på annat vis. Flera åtgärder följs upp via indikatorer kopplade till kommunens övergripande mål och arbets- och företagsnämndens fokusområden.

Effekten av åtgärderna redovisas löpande i månads- och tertialbokslut, både i text- och tabellformat i den mån det går att beräkna ett ekonomiskt utfall av en specifik åtgärd, se tabell 6.

Tabell 6: Uppföljning av effekt av åtgärder för att begränsa underskott 2018

Effekt av åtgärder, tkr	Budget	Prognos	Effekt	Indikator/uppföljning
Ekonomiskt bistånd	-71 889	-86 889	8 000	
Arbetsmarknadsinsatser	<i>När?</i>	<i>Periodicitet uppföljning?</i>	<i>6 550*</i>	
Effektiva etableringsplaner	löpande	månad		andel med ekonomiskt bistånd efter 2 år
Extratjänster	löpande	månad		antal extratjänster
Digital matchning	2019	tertiäl		projektplan
Långtidssjukskrivna, VärNa	löpande	tertiäl		antal, andel av målgrupp med ekonomiskt bistånd
Jobbspår	löpande	månad		antal, andel av målgrupp med ekonomiskt bistånd
Sverige bygger ut (ESF)	2019	år		projektplan
Yrkesvalidering	löpande	tertiäl		antal, andel av målgrupp med ekonomiskt bistånd
SFX,SFY,SFI	löpande	tertiäl		andel godkända, kvalitet hos anordnare
Entreprenörshubben	löpande	tertiäl		antal, andel av målgrupp med ekonomiskt bistånd
Jobbflytt	18-mar	18-maj		Antal personer, projektplan, beräknad besparing?
Studiestartsstöd	löpande	tertiäl		antal
Påskynda etableringsplan	löpande	månad		Summa utbetalat ekonomiskt bistånd pga glappet
Genomlysning av kundvalet	Våren 18	18-okt		kvalitet hos anordnare
Bostadsparametrar			<i>3 500</i>	
Stöd att hitta egen bostad	löpande	månad		Antal kundmöten, andel med tillfälligt boende, antal kunder som hittat eget boende fördelat på kommun, typ av boende och insatstid
Mindre bostadsyta per person	löpande	månad		hyreskostnad/hushåll
Omflyttningar	2018	månad		minskat genomsnitt kvm/person pga flytt
Översyn bostadskriterier	18-feb	18-feb		Genomsnitt kvm/person från och med 1 jan 2018
Anskaffning av bostäder	löpande	År (KS)		nettokostnad per kvm
Optimerad/effektiv anskaffning av bostäder	löpande	År (KS)		Nettokostnad per kvm
Effektivisering			<i>3 250</i>	
Digital ansökan	Höst 18	tertiäl		Användandegrad

Robotiserad handläggning	Vår 18	18-okt		Personalkostnader, antal korrekt hanterade ärenden
Effekt av åtgärder, tkr	Budget	Prognos	Effekt	Indikator/uppföljning
Ensamkommande barn	0	-25 000	10 000	
Avtalsrelaterat	<i>När?</i>	<i>Periodicitet uppföljning?</i>	<i>8 000</i>	
Upphandling	Vår 18	18-aug		avtal, summa per plats
Omförhandling	Vår 18	18-aug		avtal, antal avtalade platser, summa per plats
Snabbare boenderesa	löpande	månad		genomsnittlig placeringskostnad
Bättre utnyttjande avtalade platser	löpande	månad		antal tomplatser eller beläggningsgrad i %
Övrigt			<i>3 000</i>	
Överklaga Migrationsverkets beslut	Vid ersättning	Vår 2018		intäkter, utlåtande Migrationsdomstolen
Bättre prognoser	18-maj	tertiäl		prognosuppföljning
Effektivisering av verksamhet	Vår 18	18-okt		personalkostnader
Effekt av åtgärder, tkr	Budget	Prognos	Effekt	Indikator/uppföljning
Bostadsförsörjning nyanlända	0	-10 000	4 000	
Matchning	<i>När?</i>	<i>Periodicitet uppföljning?</i>	<i>3 000</i>	
Matchning genom flytt	2018	tertiäl		minskat genomsnitt kvm/person pga flytt
Optimera matchning	löpande	månad		Genomsnitt kvm/person från och med 1 jan 2018
Övrigt			<i>1 000</i>	
Produktion av billiga bostäder	löpande	År (KS)		nettokostnad per kvm
Löpande uppdatering av prognos	månad	tertiäl		prognosuppföljning
Effekt av åtgärder, tkr	Budget	Prognos	Effekt	Indikator/uppföljning
Myndighetsorganisation	0	0	4 500	
	<i>När?</i>	<i>Periodicitet uppföljning?</i>		
Ytterligare digitalisering	2018	År	<i>1 500</i>	projektplaner
Organisationsöversyn	2018	År	<i>3 000</i>	personalkostnader

*Summor som även helt eller delvis ingår i andra poster är markerade med kursiv stil

Konsekvenser för barn

Beräkningen av förväntade minimi- och möjliga maximieffekter av åtgärder som vidtagits för att minska uppkomst av underskott 2018 har inga konsekvenser för barn.

Frida Plym Forshell
Tf arbetsmarknadsdirektör
Stadsledningskontoret

Yaser Kassir
Controller
Redovisningsenheten